

Kommunikatsiooni peadirektoraat
Direktoraat C – kodanikega suhtlemise direktoraat
AVALIKU ARVAMUSE JÄLGIMISE ÜKSUS

Brüssel, 27. märts 2009

2009. AASTA EUROOPA PARLAMENDI VALIMISED

Eurobaromeetri standarduuring Euroopa Parlamendi kohta (EB 71)

2009. aasta kevad

Analüütiline kokkuvõte

Elanikkond: EL 15+

Katvus: EL 27 (27 218 Euroopa Liidu kodanikku)

Uuringu korraldamise aeg: jaanuari keskpaik kuni veebruari keskpaik 2009

TNS Opinion

Käesoleva valimisi käsitleva uuringu **tulemusi** tuleb vaadelda **praegu maailmas valitseva olukorra taustal**.

Kohapealsete küsitluste aeg (jaanuar/veebruar) langes tõepoolest kokku muude väga tähelepanuväärsete sündmustega: Barack Obama ametissepühitsemine, tema esimese majanduse päästeplaani käivitamine, olukord Gazas jne.

Eelmine uuring (EB/PE 70) toimus rahvusvahelises olukorras, kus Euroopa Liit ja sealhulgas Euroopa Parlament leidsid meedias suuremat kajastust kui praeguse uuringu ajal. Siis oli Euroopa Liit keset finantskriisi ja eesistujariigi Prantsusmaa juhtimisel üks aktiivsemaid lahenduste otsijaid kriisist väljatulekuks. Euroopa Parlamendis toimus arvukaid arutelusid, mis parandasid parlamendi nähtavust liidu kodanike seas.

Välja võib tuua mitu üldist suundumust:

- ⇒ **Valimiskampaania teemad:** kampaaniateemade hulgas soovivad eurooplased ülekaalukalt näha **tööpuuduse probleemi**. Tulemus langeb kokku majandus- ja finantskriisi kohta läbi viidud uuringu (EB71) tulemustega, mis näitas eurooplaste suurt muret praeguse olukorra ja tuleviku pärast.
- ⇒ **Teadlikkus valimistest:** leidis kinnitust, et võrreldes kahe eelmise uuringuga **teatakse** valimiskuupäeva paremini. See-eest **huvi** valimiste vastu ei ole tõusnud ning valimistel osalemise tõenäosus püsib endisel tasemel.

Hääletamiskriteeriumid (kandidaatide kogemus nii Euroopa asjades kui ka riigi tasandil, valimisprogrammid jne), samuti valimistel mitteosalemise põhjused olid praktiliselt samad mis uuringus EB/PE69 (kevad 2008). Need on toodud üksikasjalikult välja käesolevale analüütilisele kokkuvõttele lisatud dokumendis „Töötlemata tulemused”.

⇒ **Euroopa Parlamendi roll:** valimiste lähenedes on arvamused **hakanud rohkem lahnema**. Pea pooled eurooplased soovivad näha parlamendil suuremat rolli, 1/6 väidab aga vastupidist. Vastused „ei oska öelda” on kahanemas.

⇒ **Parlamendi kajastatus meedias:** eespool kirjeldatud rahvusvahelisest kontekstist tulenevalt on see vähenemas.

⇒ **Euroopa Parlament ja kodanike ootused:**

- Kodanikud soovivad, et Euroopa Parlament tegeleks esmajärjekorras tarbija- ja tervisekaitse **parandamisega** ning majandus-, eelarve- ja maksupoliitika **koordineerimisega**.

Kuna kampaaniateemade hulgas soovitakse kõige enam näha töötuse küsimust, on üsnagi loogiline, et tähtsaks peetakse **igapäevaeluga seotud ja inimesi vahetult mõjutavaid** valdkondi. Sellega on seotud ka **inimeste ootused tugevdatud kaitsele ELi tasandil**, et astuda vastu rahvusvahelisele kriisile, mille lõppu ei oska praegu keegi ennustada.

Euroopa Liidu roll rahvusvahelisel tasandil ei ole eurooplaste jaoks praegu **oluliste küsimuste hulgas**. Suurem osa eurooplasi leiab, et liit peab tegelema praegu esmajärjekorras inimeste igapäevaprobleemidega.

- **Mis puutub väärtustesse**, siis endiselt on esikohal **inimõiguste kaitse**, mida on peetud 4 protsendipunkti võrra tähtsamaks kui eelmises uuringus. See on kindlasti põhjustatud praegusest rahvusvahelisest olukorrast, mida iseloomustab teatavate konfliktide tõsinemine ja selle mõju mitmele maailma piirkonnale.

Seepärast asetub ka **sõnavabaduse kaitse**, mida uuriti esmakordselt, parlamendi prioriteetsete meetmevaldkondade hulgas neljandale kohale (30 %).

Tulemuste üksikasjalikuks uurimiseks liikmesriikide ja sotsiodemograafiliste kategooriate kaupa vt dokumenti „Töötlemata tulemused”.

Uuringutes esitatud eri küsimuste lõikes on võrreldud kolme uuringut – EB/PE71 ja EB/PE68 (kohapealne küsitlus september/oktoober 2007), 69 (kohapealne küsitlus märts/aprill 2008) ja 70 (kohapealne küsitlus oktoober/november 2008).

I. Valimiskampaania teemad

Võrreldes kahe varasema uuringuga on veelgi selgemalt näha, et eurooplaste jaoks on praegu nende igapäevaelu vahetult mõjutavad teemad palju olulisemad kui ülemaailmsed probleemid. Selgelt tõusid teiste hulgast esile kolm teemavaldkonda (esitame võrdlusandmed aasta tagasi, kevadel 2008 läbiviidud uuringuga EB/PE69).

a) Isikliku tasandi majanduslikud ja sotsiaalsed mured, 32–57 %

Juhtkolmik on endine: tööpuudus 57 % (10 protsendipunkti rohkem kui EB/PE69), majanduskasv 52 % (+ 7 %) ning inflatsioon ja ostujõud 40 % (–1 %).

Üldisemaid või pikaajalise mõjuga teemasid mainiti tunduvalt harvemini: Euroopa sotsiaalmudeli säilitamine kogus 11 % (–1 %) ning pensionide tulevik 32 % vastuseid (sama).

b) Üldise julgeolekuga seotud mured, 23–29 %

Ühe aastaga on asjaomane teema muutunud eurooplaste jaoks üsna tähtsusetuks.

Võrreldes uuringuga EB/PE69 on tulemused järgmised: ebakindlus 29 % (–8 %), energiavarustuskindlus 27 % (uus), võitlus kliimamuutusega 26 % (–7 %), sisseränne 26 % (–7 %), terrorism 24 % (–9 %), toiduohutus 23 % (uus).

c) ELi ja selle institutsioonide poliitikavaldkonnad, 10–19 %

Nimetatud teemad on muutunud vähem oluliseks ja jäävad pigem inimeste majanduslikku ja sotsiaalset laadi murede varju: põllumajanduspoliitika 19 % (–2 %), euro 13 % (–4 %), Euroopa institutsioonide volitused ja pädevus 10 % (–2 %), Euroopa väärtused ja identiteet 10 % (–2 %).

II. Teadlikkus valimistest

a) Paremini teada olev kuupäev

- Võrreldes aasta eest teostatud uuringuga on teadlikkus kaks korda suurem. Kui aasta tagasi oskas aastat 2009 nimetada 16 % vastanutest, siis nüüd oli vastav näitaja 32 %. Juunit oskas nimetada 16 % vastanutest, aasta eest 4 % (EB/PE69).
Võrdluseks – kui viis aastat tagasi oskas kuu aega enne 2004. aasta juuni valimisi täpset kuupäeva nimetada vaid 36 % vastanutest, siis sel aastal oskab viis ja pool kuud enne valimisi valimiste kuud nimetada 16 % vastanutest.
- Aasta tagasi ei osanud Euroopa Parlamendi valimiste aega nimetada 75 % vastanutest, praegu on see näitaja 62 %.
- 6 % on nimetanud vale kuupäeva.
- Nagu ka eelmistes uuringutes, on näha üsna selgeid sotsiodemograafilisi erinevusi. Näiteks esines vastust „ei oska öelda”

57 % puhul meestest ning 66 % puhul naistest. Nooremate vastajate hulgas (vanuses 15–24) esines nimetatud vastust 69 % puhul.

b) Samale tasemele jäänud huvi

Eurooplaste huvi Euroopa Parlamendi valimiste vastu on jäänud samale tasemele kui eelmise Eurobaromeetri uuringuseeria ajal (sügis 2008/EB/PE70) – **valimised pakuvad huvi 44 % vastanutest ning ei paku huvi 53 % vastanutest.**

c) Tõenäoline valimisaktiivsus sama

Väga tõenäoliselt valima minevate kodanike osakaal on täpselt sama mis kuus kuud tagasi (EB/PE70): **34 %** eurooplastest on oma **valima minekus kindlad**, **15 %** on aga kindlad, et **ei lähe valima.**

Mingil juhul ei tohi toodud andmeid tõlgendada osalemismäärana. Viis ja pool kuud enne valimisi on kodanikud alati vastanud seisukohavõtu loogika järgi (see tähendab, et küsimustele vastatakse valimisvälises kontekstis). Kui aga valimisdebat umbes kaks ja pool kuud enne valimispäeva algab, jõutakse juba valimisloogikani.

III. Kajastatus meedias ning Euroopa Parlamendi tööprotsesside ja pädevuse tundmine

a) Parlamendi kajastatus meedias

- Nagu sissejuhatuses on juba märgitud, on **Euroopa Parlamendi meediakajastus otseselt seotud Euroopa Liidu nähtavusega** uuringu läbiviimise ajal. Seepärast ei ole üllatav, et parlamendi nähtavus meedias inimeste jaoks on võrreldes **EB/PE70 aegse 44 %ga** langenud **36 %le**. Nende eurooplaste hulk, kes ei ole parlamendi kohta viimasel ajal meediast midagi uurinud või kuulnud, on tõusnud 60 %le. Eelmise uuringu ajal oli vastav näitaja 53 %. Liikmesriigiti on nimetatud protsentsid väga erinevad. Protsendimäärade kõige suurem erinevus on 43 protsendipunkti.
- Inimestel, kes olid viimasel ajal parlamendi kohta meedias midagi lugenud, näinud või kuulnud, paluti seejärel kirjeldada, milline **mulje** neile sellest jäi. **44 %le vastanutest jäi hea mulje, 32 % mulje ei olnud ei hea ega halb ning 21 %le jäi pigem halb mulje.**

b) Euroopa Parlamendi liikmete valimiskorra, parlamendi tööprotsesside ja pädevuse tundmine

- Väite kohta „Euroopa Liidu iga liikmesriigi kodanikud valivad Euroopa Parlamendi liikmed otsuste valimiste teel” vastas 53 % eurooplastest, et see on tõene (eelmisel aastal 48 %), 23 % vastas, et see on väär ning 24 % „ei oska öelda”.
- Kohtade jagunemist parlamendis tuntakse paremini kui aasta tagasi. 36 % vastas, et kohad jagunevad „poliitilise kuuluvuse alusel” (EB/PE68 oli see 33 %). 36 % vastas „rahvuse alusel” (44 %).
- Väitele „Igal liikmesriigil on võrdselt liikmeid Euroopa Parlamendis” vastas 48 %, et see on väär, 20 %, et see on tõene ning 32 % „ei oska öelda”.
- Väitele „Euroopa Liidu eelarve panevad ühiselt kokku Euroopa Parlament ja liikmesriigid” vastas 54 %, et see on tõene, 12 %, et see on väär ning 34 % „ei oska öelda”.
- Väitele „Euroopa Liidus tehakse seadusandlikke otsuseid (seadused ja direktiivid) ühiselt Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide poolt” vastas 53 %, et see on tõene, 16 %, et väär ning 31 % „ei oska öelda”.

IV. Euroopa Parlamendi roll

a) Kui oluliseks peeti Euroopa Parlamendi praegust rolli?

Eurooplased tunnevad, et Euroopa Parlamendi roll on viimase kümne aasta jooksul kasvanud. Aasta tagasi tundis nii rohkem eurooplasi (EB/PE68). Kui praegu tunnetas rolli kasvamist 42 % vastanutest, siis aasta eest oli vastav näitaja 45 %, 29 % tundis, et see on jäänud samaks (26 %) ning 11 % leidis, et roll on kahanenud (8 %).

Ka siin on liikmesriikide vahelised erinevused suured, kusjuures suurim protsendimäärade erinevus on 46 protsendipunkti: 18 % ja 64 %.

b) Kui olulisena soovitakse parlamendi rolli näha tulevikus?

Nagu ka mõne muu küsimuse puhul, ei ole eurooplaste arvamus selle kohta eriti ühtne: 48 % sooviks näha parlamendil suuremat rolli (sama protsendimäär, mis EB/PE68), 22 % sooviks väiksemat rolli (12 %) ning 14 % „ei oska öelda”.

Kõige suurem erinevus liikmesriikide protsendimäärade vahel on 48 protsendipunkti: 27 % ja 75%.

V. Institutsioonide usaldusväärsus

Seda teemat ei uuritud uuringu EB/PE, küll aga **2009. aasta kevadel Euroopa Komisjoni läbiviidud uuringu EB Standard 71** raames, mille tulemused avaldatakse eeldatavasti lähiajal.

- Ka siin tuleb meeles pidada, et vastuseid tuleb analüüsida laiemas kontekstis, mida iseloomustab **eurooplaste järjest kasvav mure** finantskriisi ja maailmamajanduse pärast ning nende isikliku tuleviku pärast selle taustal.

Seda kinnitab käesolevas analüüsis eespool välja toodud asjaolu, et kõige tähtsam valimiskampaania teema eurooplaste jaoks on tööpuudus; nad soovivad, et valitav parlament tegeleks esmajärjekorras tarbija- ja tervisekaitse parandamisega ning majandus-, eelarve- ja maksupoliitika koordineerimisega. Asjaomase **tugevdatud kaitse** ootus on seotud poliitikavaldkondadega, mis ei ole Euroopa Liidu ainupädevuses.

- Kõikidel eespool toodud põhjustel ei ole **institutsioonide usaldusväärseuse märkimisväärne langus** sugugi üllatav.
 - **Euroopa Parlament:** 45 % vastanutest peab pigem usaldusväärseks (EB70 oli see 51 %), 37 % ei pea usaldusväärseks (31 %) ning 18 % ei oska öelda (sama).
 - **Euroopa Komisjon:** 42 % vastanutest peab pigem usaldusväärseks (EB70 oli see 51 %), 36 % ei pea usaldusväärseks (30 %) ning 22 % ei oska öelda (23 %).
 - **Euroopa Keskpank:** 39 % vastanutest peab pigem usaldusväärseks (EB70 oli see 48 %), 40 % ei pea usaldusväärseks (30 %) ning 21 % ei oska öelda (22 %).

VI. Prioriteedid ja väärtused, mida Euroopa Parlament peaks kaitsma

a) Prioriteedid, mida parlament peaks edendama

- **Esikolmik on võrreldes eelmise uuringuga täielikult muutnud.**
 - Esimeselt kohalt leiame nüüd **tarbija- ja tervisekaitsepoliitika tugevdamise** (EB/PE70 asus teisel kohal). Seda nimetab esimesena 36 % vastanutest (eelmisses uuringus 33 %). Naistest nimetas asjaomast teemat kõige olulisemana 38 % vastanutest, meestest 34 %¹.
 - **Majandus-, eelarve- ja maksupoliitika koordineerimine on tõusnud kuudalt kohalt teisele kohale:** teemat pidas oluliseks 34% vastanutest (26% uuringus EB/PE70). Seekord eelistasid asjaomase teemaga tegelemist mehed – 36 % (naised 32 %).
 - **Julgeoleku- ja kaitsepoliitika rahvusvaheliste kriisidega toimetulekuks.** Kui eelmises uuringus oli nimetatud teema esikohal, siis praeguses uuringus nimetatakse seda kolmandana: teemat pidas oluliseks 32 % vastanutest (36 % uuringus EB/PE70).
- **Mitu poliitikavaldkonda, mis aitavad leida maailmas paremat tasakaalu:**

siia alla kuulus kolm järgmist poliitikavaldkonda eurooplaste eelistusjärjekorras: võitlus kliimamuutusega ja energiapoliitika, mis on mõeldud kindlustama Euroopa Liidu energeetilist sõltumatust – mõlemad 30 %, põllumajanduspoliitika, mis on keskkonnasõbralik ja aitab kaasa globaalsele toiduga seotud tasakaalule – 29 %.

b) Väärtused, mida parlament peaks kaitsma

- kolm tähtsaimat väärtust on jäänud eurooplaste jaoks samaks: **inimõiguste kaitse** maailmas – 57 %, **solidaarsus** Euroopa Liidu liikmesriikide vahel – 31 % ning meeste ja naiste vaheline **võrdsus** – 31 %.

Avaliku arvamuse jälgimise üksus

Jacques Nancy, tel: 02/284 24 85

Nives Zun, tel: 02/284 43 99

Elise Defourny, tel: 02/284 11 23

Nathalie Lefèvre, tel: 02/284 12 26

SuiviOpinionPublique@europarl.europa.eu

¹ Nagu kinnitab aruanne EB Flash 266, milles on uuritud naisvalijate käitumist seoses Euroopa Parlamendi valimistega, on naised keerulises majanduslikus ja finantsolukorras meestega võrreldes rohkem mures konkreetsete ja neile lähedaste igapäevaprobleemide pärast.